

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.fs@regeringskansliet.se

[Titel]

Sophiahemmets remissvar Ds 2022:15 Regler om privata sjukvårdsförsäkringar inom den offentligt finansierade hälso- och sjukvården

Sophiahemmet har beretts tillfälle att lämna remissvar över departementsskrivelsen 2022:15 "Regler om privata sjukvårdsförsäkringar inom den offentligt finansierade hälso- och sjukvården" och vill med anledning av detta framföra följande.

Inledning

Sophiahemmet, ideell förening bedriver sjukvård, utbildning och forskning. Verksamheten bedrivs såväl inom Sophiahemmet, ideell förening som i de helägda dotterbolagen Sophiahemmet AB och Sophiahemmet Uppdragsutbildning AB. På Sophiahemmet Sjukhus är därutöver ett trettiotal fristående vårdgivare verksamma med ett brett utbud av specialiteter inom hälso- och sjukvård.

Sophiahemmet Sjukhus, som omfattar dels den sjukvårdsverksamhet som bedrivs i egen regi dels den som bedrivs av de fristående vårdgivarna, har årligen drygt 600 000 patientbesök och utför mer än 22 000 operationer. Uppskattningsvis utgörs patientunderlaget av 80% med offentlig finansiering genom avtal med regioner, 15% med sjukvårdsförsäkringar samt 5% av privatbetalande (till exempel hälsoundersökningar och estetisk kirurgi som ej omfattas av regionavtal).

Sophiahemmets synpunkter

Sophiahemmet avstyrker utredningens förslag (6.1) om att en privat vårdgivare som har slutit avtal med en region inte får erbjuda sådan hälso- och sjukvård som avtalet med regionen omfattar även till en patient vars vård finansieras av en privat sjukvårdsförsäkring och därmed sammanhängande förslag (6.3 och 7).

Vi instämmer i de synpunkter som Vårdföretagarna anger i sitt remissvar:

Utredningen har, liksom tidigare utredningar, inte funnit stöd för att privata sjukvårdsförsäkringar leder till undanträngningseffekter i hälso- och sjukvården. Därför är utredningens förslag inte motiverat.

Utredningen har inte kunnat belägga att det finns ett allvarligt samhällsproblem som behöver lösas genom lagstiftning. Utredningen har inte belagt att det finns problem med

medicinska prioriteringar, eller undanträngning av regionpatienter, hos privata vårdgivare. De vårdgivare som idag har både region- och försäkringsfinansierade uppdrag bedriver planerad specialistvård, dvs det omfattar ingen vård med akuta inslag. Den tidigare utredningen om sjukvårdsförsäkringar (SOU 2021:80) har konstaterat att vårdgivarna avsätter tid och resurser för att klara villkoren i samtliga sina avtal och att det sker medicinska prioriteringar av patienter utifrån behov. Patienter som försämras, eller riskerar att försämras, under väntan får högre medicinsk prioritet och kan behandlas eller opereras med förtur, oavsett om ersättningen kommer från en region eller ett försäkringsbolag. Därefter sker prioritering utifrån vad respektive uppdragsgivare kräver. Det konstateras vidare att så länge den som har det största behovet av sjukvård ges företräde till vården kan man inte finna att det skulle strida mot behovsprincipen i hälso- och sjukvårdslagen eller att det föreligger olika väntetidskrav i olika avtal. Olika väntetider kan således inte jämföras med förtur.

En sådan reglering som ifrågasätter utredning föreslår innebär en avsevärd risk för att tillgängligheten till vården minskar, vilket också framgår av utredningens egen konsekvensbeskrivning (sid 80 och sid 48). Därutöver skulle en sådan reglering försvåra ett effektivt användande av hela sjukvårdssystemets kapacitet när det kommer till personal, medicinsk utrustning och lokaler. I en tid då vårdens väntetider är långa och pandemin lett till uppskjutna vårdbehov är detta fel väg att gå.

Sophiahemmet instämmer till fullo i ovanstående beskrivning av hur vårdgivare i praktiken agerar när man har flera olika uppdragsgivare med olika avtalsvillkor, offentliga som privata. I tillägg ska också noteras att det rör sig om elektiv vård där den medicinska prioriteringen inte är densamma som hur lång väntetiden är mellan olika patienter. Sophiahemmet instämmer också i Vårdföretagarnas analys av vikten av att använda hela systemets resurser på ett optimalt sätt är en nödvändighet för att klara utmaningen med de växande vårdköerna.

Vidare skriver Vårdföretagarna i sitt remissvar:

Vårdföretagarna avstyrker även utredningens förslag (6.2) om att en privat vårdgivare som har slutit avtal om att ta emot patienter vars vård finansieras av en privat sjukvårdsförsäkring inte får remittera en patient till den offentligt finansierade hälso- och sjukvården och därmed sammanhängande förslag (6.3 och 7). Förslaget skulle i praktiken innebära att en vårdgivare som upptäcker att patienten har exempelvis cancer eller annan allvarlig sjukdom inte ska kunna remitteras vidare. Utredningens beskrivning (8.2) av hur en patient i det läget i stället på egen hand ska söka vidare vård hos en specialist kan endast beskrivas som direkt patientfarligt. Det förhindrar även vårdens profession att ge den hjälp och vård som patienter behöver vilket står i strid med att vård ska ges efter behov.

Sophiahemmet är, liksom Vårdföretagarna, starkt kritiska till det av utredningen föreslagna förbudet mot remittering från en privat vårdgivare. Det strider helt mot principerna för en god och trygg vård, de etiska reglerna för respektive vårdprofessioner och med konsekvenser som blir direkt patientfarligt. Förslaget vittnar om en stor okunskap om vad sjukvård är och hur god vård ska bedrivas.

Avslutning

Cirka 700 000 svenskar har en privat sjukvårdsförsäkring idag. Det betyder i praktiken att arbetsgivare investerar ytterligare i medarbetarnas hälso- och sjukvård, som utöver skatten bidrar till att finansiera det totala sjukvårdsbehovet i Sverige.

Den senaste statistiken visar att över 700 000 patienter väntar på vård, varav cirka 290 000 patienter har väntat på specialistvård längre än lagstadgad vårdgaranti.

Sophiahemmet anser därför, i likhet med, Vårdföretagarna, att den viktigaste sjukvårdsfrågan nu är hur alla de patienter som väntar på vård snabbt kan få sina behov tillgodosedda. Då gäller det att behålla fokus på de åtgärder som kan göra skillnad och dra nytta av alla goda krafter. Den försäkringsfinansierade vården motsvarar mindre än en procent av kostnaden för den samlade svenska sjukvården. För regeringen och landets regioner måste den riktigt viktiga uppgiften vara att se till att den skattefinansierade vården fungerar väl. I det viktiga arbetet bidrar såväl privata vårdgivare som den privat försäkringsfinansierade vården.

Med vänlig hälsning

Sophiahemmet, ideell förening

Peter Seger

VD